

מדיוקן עצמי לסלפי

...מה ההבדל בניהם?

אסנת טלמור

דיוקן הגדרה:

- ייצוג אומנותי של אדם, כאשר הפנים שלו במרכז תשומת הלב של היצירה.
- הכוונה היא להציג את מהות הדמות או את מצב רוחה.
- בד"כ האובייקט מסתכל ישיר אל המצלמה / צייר, כדי לתפוס את תשומת לב הצופה.
- המונח ליזה – אולי הדיוקן המפורסם ביותר של ליאונרדו דה וינצ'י מתחילת המאה ה-16.

.L.H.O.O.Q

- בשנת 1919 יצר דושאן רדי מייד על ידי הוספת שפם וזקנקן-תיש קטן.
- בחירת ציור ה"מונה ליזה" לא הייתה מקרית, ונבעה מהיותו סמל האמנות הקלאסית והציור המפורסם ביותר בעולם המערבי. היצירה הופצה כפרודוקציה (שעתוק טכני) באמצעות גלויות.
- העבודה הצביעה, כמו יצירות רדי מייד אחרות של דושאן, על האופן שבו הופכת האמנות לחלק משוק הסחורות בעולם המודרני.

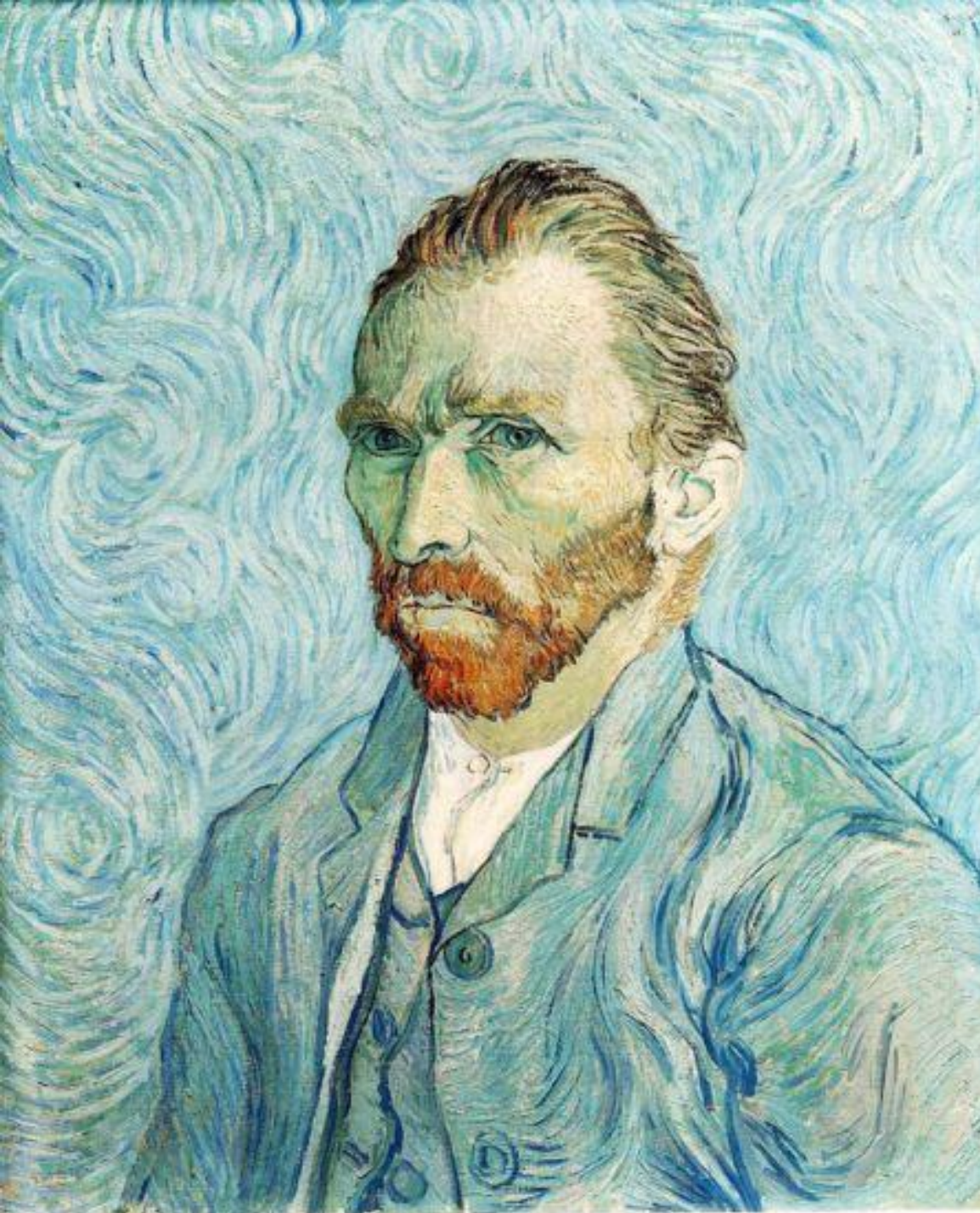
דיוקן עצמי:

- הוא ייצוג דמותו של אמן ביצירה.
- אמנים התעסקו בדיוקנאות עצמיים מאז ומתמיד. תפיסת עולם חילונית-מעניקה מקום מרכזי ל"אני" ומאפשרת לאמנים/אנשים לתת לו ביטוי חזותי.
- שורשיה של התופעה מבצבצים אלינו עוד מהאגדה המיתולוגית על [נרקיסוס](#), שהתאהב בדמותו המשתקפת בנחל. התאהבותו בהשתקפות של עצמו הייתה עונש שהושת עליו בגלל יהירותו, והוא נכפה להתבונן בהשתקפותו עד שמת מרעב ומצמא.
- לרמברנדט ניתן הקרדיט להיות האמן הראשון שחקר ולמד את העצמי באמצעות ציור. במהלך חייו (1606 – 1669) רמברנדט התווה את דיוקן פניו עשרות עד מאות פעמים. צייר את עצמו ועיצב את ההיסטוריה שלו בסיפור אוטוביוגרפי כרונולוגי - מעוני לעושר, דרך טכסי נישואין ופילגשים, מנוער לזקנה והכול ניכר ונמצא שם על פניו.

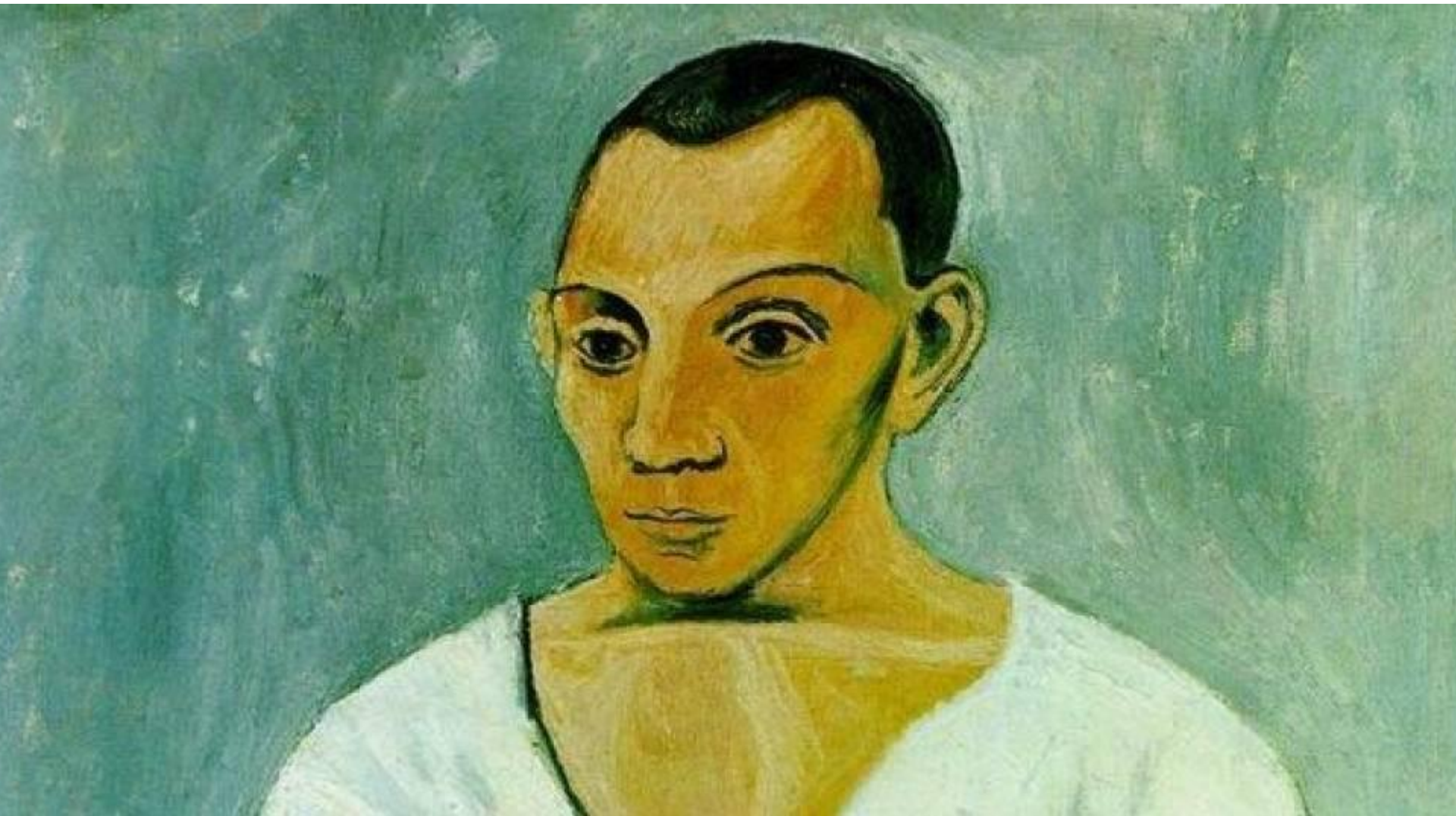
- כצעיר הוא מציג את עצמו מצליח, מפואר, עשיר וגאה – כמו גם גאה במעשה ידיו. אך בהמשך, הוא משליך את גינוני החוץ ומתחיל לבחון את החיים דרך פניו שלו. הוא רואה את החיים הקשים שנוצקים אל תוך פניו ומוקרנים מהם אליו. הוא לא חס על הבעות פנים קודרות, עוויות של כאב או כעס, והציג את עצמו ללא כל מעטה או העמדת פנים ראוותנית.

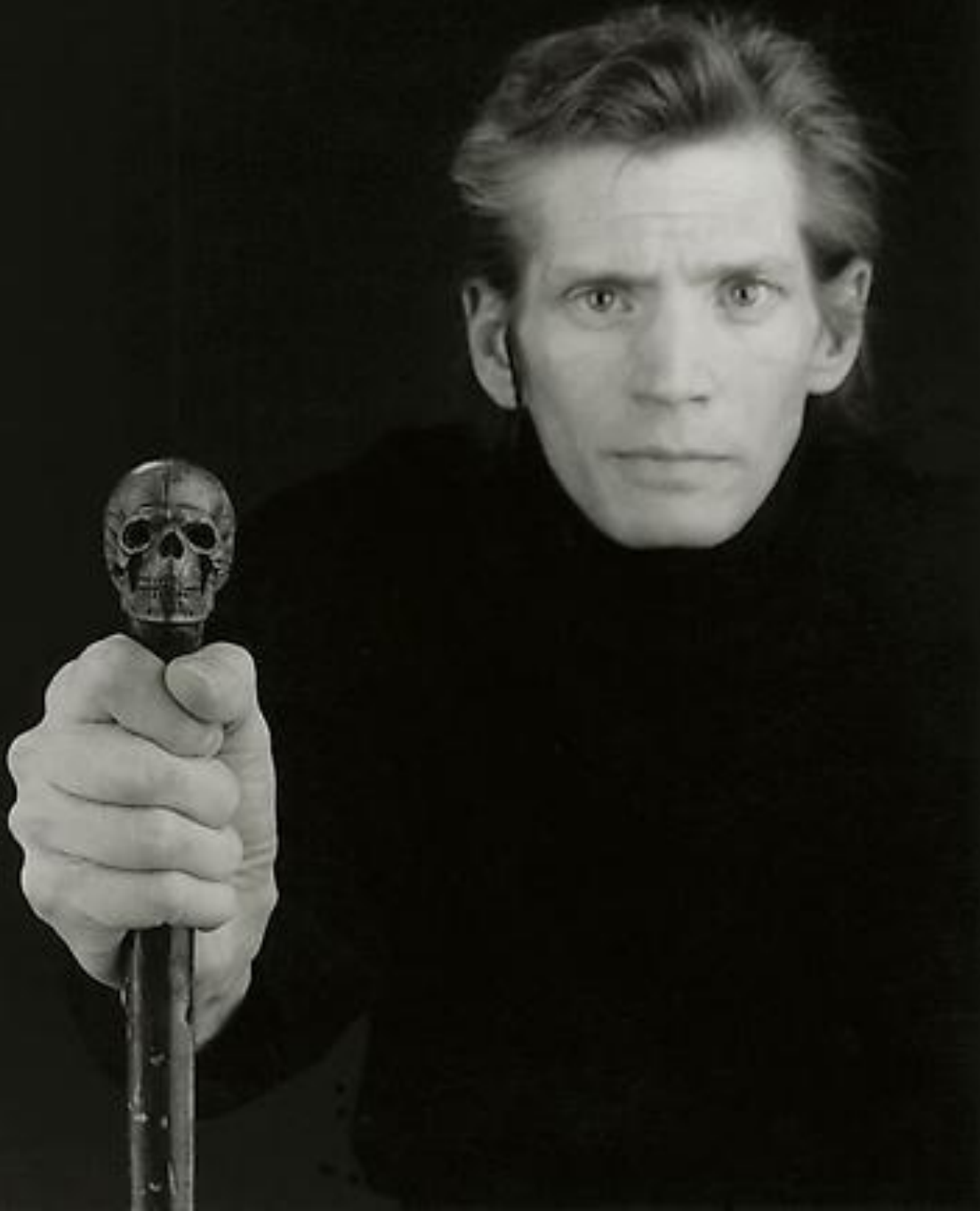
**וינסנט
ואן גוך**

פאבלו פיקאסו

אנני ליבוביץ

• <http://www.mapplethorpe.org/portfolios/self-portraits>

בתמונה הזו מאוד חולה.
מסתכל על המוות. הכל שחור.
הגולגולת על מקל ההליכה.
הפנים שלו קצת לא בפוקוס –
מרמז על התודעה שלו, על
חיו – נמצא בין לבין.

הסלפי

הסלפי הוא מהיר ושטחי.

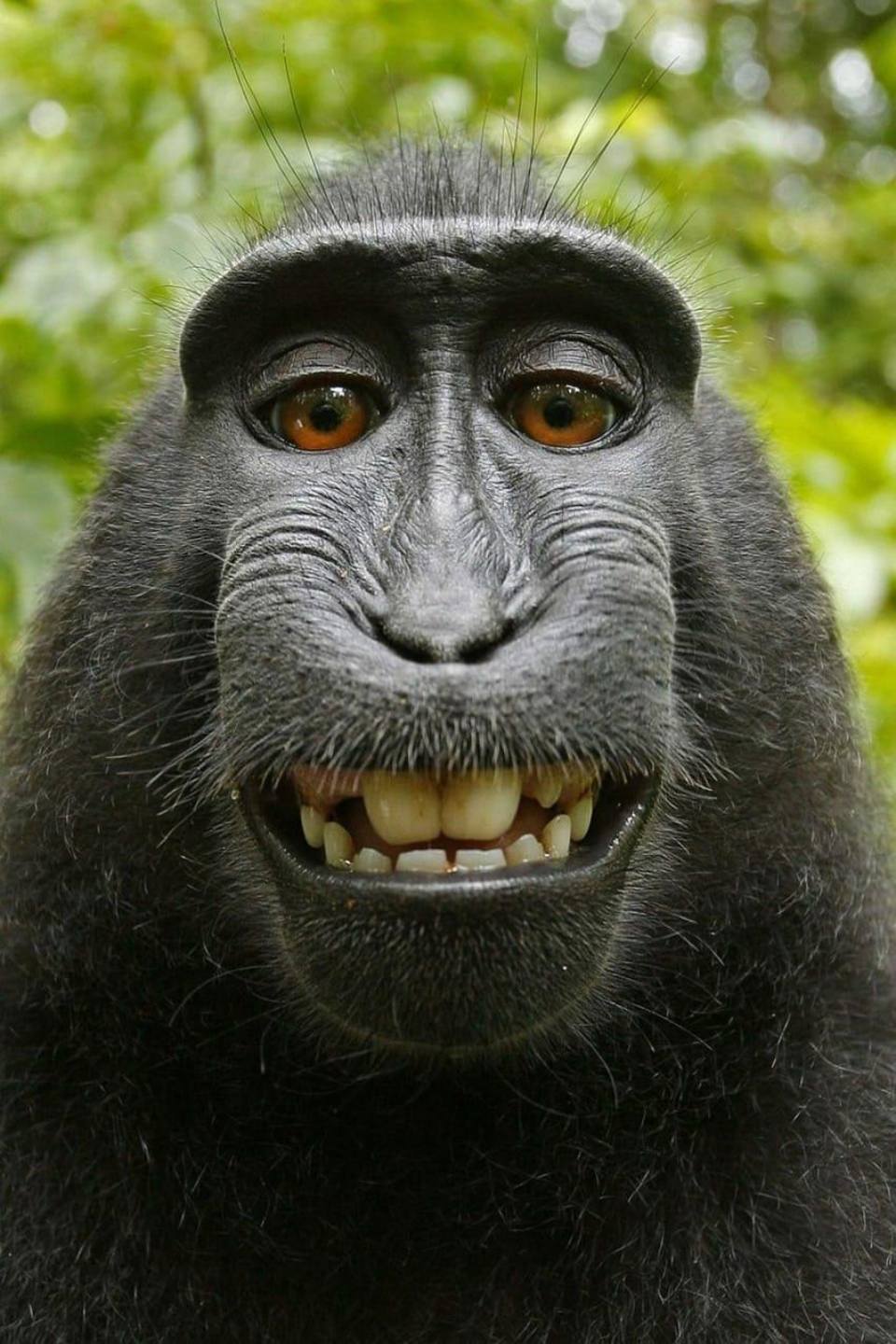
הוא עשוי להימחק ברגע או להישלח וכך להתפזר ברשת ללא שליטה.

בתוך שנים מעטות זכה הסלפי לפופולריות עצומה עד כדי כך שמהדורת 2013 של מילון אוקספורד הכריזה עליו כעל "מלת השנה".

שינוי טכנולוגי

- תהליך הצילום העצמי היה מסורבל, וגם כשהטכנולוגיה השתכללה בעזרתם של אביזרים שונים, הצילום העצמי עדיין לא היה זמין לכולם.
- עם פיתוחה של טכנולוגיית המצלמה הקדמית, הפכה האפשרות לצילום עצמי לקלה ומיידית, והיום, כפי שכולנו יודעים, ניתן להעביר את התצלום לרשתות החברתיות ולהפיץ אותו במהירות וללא תיווך.

סלפי מקוק שחור

• סלפי קופה

והרשתות החברתיות

- צילום הסלפי והפצתו דרך הרשתות החברתיות מאפשר הגדרה של הזהות העצמית דרך הצילום וקבלת אישורים חיוביים, בצורת לייקים.
- גורם לכל אחד מאיתנו לתפוס את עצמו כמעייין סלב, שכל רגע מחדש עשוי לקבל את 15 דקות התהילה שלו.
- אנשים עסוקים בלצלם את עצמם ומתעסקים יותר מבעבר במראה החיצוני שלהם.

שינוי תרבותי: סוף עידן הפרטיות

מרק צוקרברג: "פרטיות אינה נורמה חברתית יותר."
"לאנשים נח לא רק לשתף יותר אינפורמציה, אלא בצורה חופשית יותר ועם יותר אנשים"

... "בשנת 2004 אנשים
עדיין שאלו: למה שאני
אעלה איזה שהוא סוג
של אינפורמציה לרשת?
למה לי לפתוח אתר?"

פרדוקס הפרטיות

הסתירה שבין נורמה משפטית לבין הגילוי המוגבר של פרטים אישיים . נושא זה מתייחס גם ל"התנהגות צרכנית", שבה הנתונים האישיים נמסרים באופן חופשי.

נורמה משפטית:

בארה"ב: השינוי הרביעי לחוקה - הזכות לפרטיות ב-1789

- בישראל 1992: חוק יסוד: כבוד האדם וחירותו
- א. כל אדם זכאי לפרטיות ולצנעת חייו.
- ב. אין נכנסים לרשות היחיד של אדם שלא בהסכמתו.
- ג. אין עורכים חיפוש ברשות היחיד של אדם, על גופו, בגופו או בכליו.
- ד. אין פוגעים בסוד שיחו של אדם, בכתביו או ברשומותיו.

צרכים חברתיים

- אנשים משמרים את חיי החברה שלהם על ידי חשיפת מידע על עצמם באותם מעגלים חברתיים ברשת. המעגלים נוצרו בין בני האדם המכירים זה את זה בשלבי חיים משותפים שונים ויצרו חוויות ומטרות ייחודיות למרות הסיכונים שבחשיפה.

תופעת הסלבריטאות

- דוגמה בולטת לתוצר של תרבות הנראות וההערצה של ימינו, היא תופעת הסלבריטאיות.
- כל אחד מאיתנו תופס את עצמו כמעיין סלב, שכל רגע מחדש עשוי לקבל את 15 דקות התהילה שלו.
- [הסלפי](#)

• חנטל

• עדי ביטי

קטע מארץ נהדרת

<http://www.mako.co.il/tv-erez-nehederet/770e3d99ade16110?subChannelId=8673a68db6353410VgnVCM2000002a0c10acRCRD> •

לפנים

<https://photography.tutsplus.com/articles/100-seriously-cool-self-portraits-and-tips-to-shoot-your-own-photo-5689> •